

Výstava mincí dorazila z New Yorku na zámek

Pardubice – Výstava na pardubickém zámku s názvem Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru se v pátek otevře pro veřejnost. Návštěvníkům prozradí, zda má americký dolar původ v českém tolaru.

„Výstava přibližuje vznik a vývoj řady tolarových měn v Evropě v 16. století, jejich dobové pojmenování tolar později zobecnělo jako označení všech ražeb tohoto typu,“ vysvětlil autor výstavy Petr Vorel z Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, který je numismatikem, tedy odborníkem na mince Východočeského muzea Pardubice.

Výstava byla minulé léto k vidění v New Yorku. „Pardubická výstava bude oproti americké bohatší. Návštěvníci uvidí ukázky tolarových ražeb a bankovek od 16. až do 19. století z Evropy i ze světa. Muzeum tak bude poprvé prezentovat nové přírůstky do sbírky nu-

mismatiky, které systematicky nakupuje od roku 2000,“ řekl ředitel muzea v Pardubicích Tomáš Libánek.

Výstava návštěvníkům vysvětlí, proč se dollar stal koncem 18. století hlavní měnou nově vzniklých Spojených států amerických.

Výstavu tvoří panely doplněné fotografiemi a galvanoplastickými kopiemi mincí, které ze sbírkových originálů vytvořil restaurátor Michal Kopecký.

Výstava bude přístupná v Malém gotickém sále zámku až do 19. srpna. (las)

Nejznámější světová měna má kořeny v naší zemi

Dolaru dal jméno

Koloniální španělský real z Ameriky.

český tolar

Český stříbrný tolar z Jáchymova z roku 1526.

PARDUBICE (jp) – Nebýt starodávného českého tolaru, nebylo by dnes dolaru! Na světově historický význam u nás kdysi ražených stříbrných mincí ve vývoji nejpoužívanější měny na této planetě upozorňuje výstava v Pardubicích.

„Původně vznikla pro Ameriku, kde byla otevřena loni v červnu v New Yorku, a tato česká verze je jakousi ochutnávkou budoucí expozice, která se bude otvírat v

nových prostorách pardubického zámku k oslavě 500. narozenin českého tolaru,“ řekl Petr Vorel, numismatik a projektorek pardubické univerzity.

Pardubická výstava je přitom ale oproti té americké bohatší. „Návštěvníci uvidí ukázky tolarových ražeb a bankovek od 16. až do 19. století z Evropy i ze světa,“ uvedl ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek.

„Šifil se tam jazykovou mutací, kterou pro minci používali obchodníci se stříbrem a drahými kovy,“ potvrzuje Vorel.

ZAČALO TO V JÁCHYMOVĚ

Český stříbrný tolar se začal razit 1520 v severočeském Jáchymově. Mince, která obsahovala asi 27 gramů stříbra, se říkalo nejprve jáchymovský groš, později tolský groš, až název zlidověl na zkrácený výraz tolar. Dosáhl takového věhlasu, že se postupně rozšířil jako platidlo po téměř celé Evropě. V 16. století měnu dovezli Španělé do Ameriky a na konci 18. století se název tolar ujal pro měnovou jednotku za oceánem. Dalším komolením vznikl název dolar.

Kde? Malý gotický sál zámku v Pardubicích

Kdy? Denně kromě pondělí 10.00 až 18.00, od zítra do 19. srpna

Za kolik? 20 Kč, snížené vstupné 10 Kč

Jak vypadaly první toлары?

Nejstarší verze stříbrného českého tolaru měla na lici český znak Iva a jméno krále Ludvíka Jagellonského. Na rubu byla znázorněna postava sv. Jáchyma a erb rodu Šliků, provozovatelů mincovny v Jáchymově. O osm let později byly mince raženy s vyobrazením Ferdinanda I. Habsburského, krále českého a římského. „Mince se postupně upravovaly, měla jednodušší tvary a výraznější písmo,“ řekl Petr Vorel.

Víte, že...

...ještě v německém originále děl spisovatele Karla Maye (1842 – 1912) se vyskytuje označení amerického dolaru německým výrazem taler?

Na výstavě jsou k vidění i ruční papírová dolarová platidla dolarových měn ve 20. století.

Jak vznikl symbol dolaru

Americký dolar se běžně označuje jako \$. Vznikl složeninou písmen U a S (United States, česky Spojené státy). Zkratka US se používala na pytlích s penězi. Časem se »zdrcla«, pokud přes sebe nakreslíte písmena U a S, vznikne symbol dolaru s dvojitým přeškrtnutím.

Foto Alna – Jitka Pecharová

Výstava přiblíží cestu od tolaru k dolaru

PARDUBICE Čtvrteční vernisáží v 17 hodin bude v Malém gotickém sále Zámku Pardubice otevřena nová výstava Východočeského muzea v Pardubicích a Univerzity Pardubice nazvaná Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru.

„Výstava přibližuje vznik a vývoj řady tolarových měn v Evropě v 16. století, počínaje ražbou velkých stříbrných mincí v Jáchymově roku

1520. Jejich dobové pojmenování tolar později zobecnělo jako označení všech ražeb tohoto typu. Vysvětluje také, proč se právě termín dollar stal koncem 18. století hlavní měnovou jednotkou nově vzniklých USA a jak tento vývoj, pokračující až do současnosti, souvisel s někdejšími nerostným bohatstvím českých zemí,“ řekl autor výstavy Petr Vorel, numismatik Východočeské-

ho muzea v Pardubicích a historik Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Výstava je koncipována jako putovní, je tvořena panely s využitím fotografií a galvanoplastických kopií mincí, které ze sbírkových originálů zhotovil restaurátor Východočeského muzea Michal Vojtěchovský. Úspěch měla už loni v New Yorku.

„Pardubická výstava bude oproti

americké bohatší. Muzeum bude poprvé prezentovat nové přírůstky do sbírky numismatiky, které systematicky nakupuje od roku 2000. Zároveň bude výstava takovou ochutnávkou plánované nové expozice, která by se měla otevřít za dva roky,“ řekl ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek. Výstava potrvá až do 19. srpna. (jah)

Výstava mincí dorazila z New Yorku na zámek

12.4.2018 **Pardubický deník** str. 3 **Pardubicko**

(las) Univerzita Pardubice

Pardubice – Výstava na pardubickém zámku s názvem Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru se v pátek otevře pro veřejnost. Návštěvníkům prozradí, zda má americký dolar původ v českém tolaru.

„Výstava přibližuje vznik a vývoj řady tolarových měn v Evropě v 16. století, jejich dobové pojmenování tolar později zobecnělo jako označení všech ražeb tohoto typu,“ vysvětlil autor výstavy Petr Vorel z **Fakulty filozofické Univerzity Pardubice**, který je numismatikem, tedy odborníkem na mince Východočeského muzea Pardubice.

Výstava byla minulé léto k vidění v New Yorku. „Pardubická výstava bude oproti americké bohatší. Návštěvníci uvidí ukázky tolarových ražeb a bankovek od 16. až do 19. století z Evropy i ze světa. Muzeum tak bude poprvé prezentovat nové přírůstky do sbírky numismatiky, které systematicky nakupuje od roku 2000,“ řekl ředitel muzea v Pardubicích Tomáš Libánek.

Výstava návštěvníkům vysvětlí, proč se dollar stal koncem 18. století hlavní měnou nově vzniklých Spojených států amerických.

Výstavu tvoří panely doplněné fotografiemi a galvanoplastickými kopiemi mincí, které ze sbírkových originálů vytvořil restaurátor Michal Kopecký.

Výstava bude přístupná v Malém gotickém sále zámku až do 19. srpna.

Foto popis|

Region| Východní Čechy

Dolaru dal jméno český tolar

12.4.2018 **Aha!** str. 10 **Aktuálně**

(jp) Univerzita Pardubice

Nejznámější světová měna má kořeny v naší zemi

PARDUBICE – Nebýt starodávného českého tolaru, nebylo by dnes dolaru! Na světově historický význam u nás kdysi ražených stříbrných mincí ve vývoji nejpoužívanější měny na této planetě upozorňuje výstava v Pardubicích.

„Původně vznikla pro Ameriku, kde byla otevřena loni v červnu v New Yorku, a tato česká verze je jakousi ochutnávkou budoucí expozice, z níž se bude otevírat v nových prostorách pardubického zámku k oslavě 500. narozenin českého tolaru,“ řekl Petr Vorel, numismatik a prorektor **pardubické univerzity**. **Pardubická** výstava je přitom ale oproti té americké bohatší. „Návštěvníci uvidí ukázky tolarových ražeb a bankovek od 16. až do 19. století z Evropy i ze světa,“ uvedl ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek.

ZAČALO TO V JÁCHYMOVĚ

Český stříbrný tolar se začal Č razit 1520 v severočeském Jáchymově. Minci, která obsahovala Jác asi 27 gramů stříbra, sah se říkalo nejprve jáchymovský bra m groš, později tolský groš, až název zlidověl na zk zkrácený výraz tolar. Dosáhl ta takového věhlasu, že se postupně st rozšířil jako platidlo po

téměř celé Evropě. V 16. století měnu dovezli Š Španělé do Ameriky a n na konci 18. století se n název tolar ujal pro m měnovou jednotku z za oceánem. Dalším š komolením v vznikl název dolar.

„Šířil se tam jazykovou mutací, kterou pro minci používali obchodníci se stříbrem a drahými kovy,“ potvrzuje Vorel.

Kde? Malý gotický sál zámku v Pardubicích Kdy? Denně kromě pondělí 10.00 až 18.00, od zítra do 19. srpna Za kolik? 20 Kč, snížené vstupné 10 Kč

Foto autor| Foto Aha! – Jitka Pecharová

Výstava přiblíží cestu od tolaru k dolaru **11.4.2018 Mladá fronta DNES str. 15 Kraj Pardubický** (jah) Univerzita Pardubice

PARDUBICE Čtvrteční vernisáží v 17 hodin bude v Malém gotickém sále Zámku Pardubice otevřena nová výstava Východočeského muzea v **Pardubicích** a **Univerzity Pardubice** nazvaná Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru.

„Výstava přibližuje vznik a vývoj řady tolarových měn v Evropě v 16. století, počínaje ražbou velkých stříbrných mincí v Jáchymově roku 1520. Jejich dobové pojmenování tolar později zobecnělo jako označení všech ražeb tohoto typu. Vysvětluje také, proč se právě termín dollar stal koncem 18. století hlavní měnovou jednotkou nově vzniklých USA a jak tento vývoj, pokračující až do současnosti, souvisel s někdejšími nerostným bohatstvím českých zemí,“ řekl autor výstavy Petr Vorel, numismatik Východočeského muzea v **Pardubicích** a historik **Fakulty filozofické Univerzity Pardubice**. Výstava je koncipována jako putovní, je tvořena panely s využitím fotografií a galvanoplastických kopií mincí, které ze sbírkových originálů zhotovil restaurátor Východočeského muzea Michal Vojtěchovský. Úspěch měla už loni v New Yorku.

„Pardubická výstava bude oproti americké bohatší. Muzeum bude poprvé prezentovat nové přírůstky do sbírky numismatiky, které systematicky nakupuje od roku 2000. Zároveň bude výstava takovou ochutnávkou plánované nové expozice, která by se měla otevřít za dva roky,“ řekl ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek. Výstava potrvá až do 19. srpna.

Foto popis|

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - pardubický kraj

ČRo - pardubice.cz

Opravdu má americký dolar původ v českém tolaru? **11.4.2018 ČRo - pardubice.cz str. 0 Historie** Univerzita Pardubice

Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru. Tak se jmenuje nová výstava Východočeského muzea v **Pardubicích** a **Univerzity Pardubice**. Chystá se i nová stálá expozice na tohle peněžní téma.

„Je to česká verze výstavy původně připravované pro americké prostředí. V Pardubicích návštěvník navíc uvidí velké množství originálů mincí a bankovek. Při vývozu totiž většinou pracujeme s kopiemi. Originály nelze běžně vozit po světě,“ říká historik a prorektor **univerzity** Petr Vorel.

Silná měna

Autor výstavy připouští, že pracuje na vybudování nové stálé expozice. „Muzeum disponuje kvalitní a systematicky budovanou numismatickou sbírkou. Páni z Pernštejna navíc taky razili svoje toлары, platilo se s nimi. Pernštejnské toлары byly v polovině 16. století nejkrásnější v Evropě.“

Za dva roky bude zajímavé výročí. „Na začátku roku 1520 totiž rozhodl Český zemský sněm o tom, že stříbro těžené v Jáchymově se může vyvážet za hranice jenom v podobě ražených mincí, aby těžba mohla být zdaněna. Tolarových mincí bylo tolik, že dokonce daly jméno celému novému typu mincí,“ říká Vorel.

Lidé prý většinou nemají představu o tom, že dnešní česká koruna má tak hluboké kořeny. „Prošla si mnoha fázemi a bývala i určujícím prvkem evropského měnového vývoje. Tehdy bylo České království jedním z hlavních producentů stříbra v Evropě. Typy ražených mincí se replikovaly jinde a podle nich se i některé měnové jednotky jmenují.“

Výstava bude v Naardenu k vidění až do konce října. „Nedá se tam letět, ale z Amsterdamu je to asi dvacet minut vlakem přímo z letiště. Jde spíš o nádhernou barokní pevnost zachovanou v původní podobě. Na recepci památníku se dokonce domluvíte česky,“ doplňuje Petr Vorel.

URL| <http://pardubice.rozhlas.cz/opravdu-ma...cky-dolar-puvod-v-ceskem-tolaru-7161200>